

Χαιρετισμός του Βίκτωρα Ισαάκ Ελιέζερ,

Γ. Γραμματέα του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος,

**στην εκδήλωση του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου στη
Θεσσαλονίκη, 29.1.2014**

*Αγαπητοί και σεβαστοί μας όμηροι, διασωθέντες από τα στρατόπεδα θανάτου
του Τρίτου Ράιχ,*

Κύριε εκπρόσωπε του Ιταλού πρέσβη στην Ελλάδα,

Κύριε Δήμαρχε,

Κύριε Πρόεδρε της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης,

*Κυρία Ζέκα, Διευθύντρια του Ιταλικού μορφωτικού Ινστιτούτου της
Θεσσαλονίκης,*

Αναρωτιέμαι τι μας έφερε σήμερα όλους μαζί εδώ, στο ιταλικό μορφωτικό
ινστιτούτο. Δεν θα το πιστέψετε, αλλά εδώ μας έφερε ένας πολύ δυνατός
Θεσσαλονικιότικος αέρας, ένα αιωρούμενο χαρτί, ένας περίεργος και
επίμονος Ιταλός Δάσκαλος. Ο δυνατός αέρας που φύσηξε πριν από περίπου
10 χρόνια, τα παράθυρα σε ένα δωμάτιο σε τούτον εδώ το χώρο ήταν
ανοικτά, ένα χαρτί αιωρείται και πέφτει στα χέρια του Ιταλού δασκάλου. Ήταν
μια έκθεση με ημερομηνία μισοσβησμένη, με θέμα «το πρώτο μου
ποδήλατο», και την είχε γράψει κάποιος Αλμπέρτο Μοντιάνο.

Ο περίεργος δάσκαλος ψάχνει και βρίσκει κιβώτια με στοιβαγμένα χαρτιά, τα
διαχωρίζει, τα ταξινομεί, εντοπίζει τα ονόματα, τις ημερομηνίες γέννησης, τα
ονόματα των γονέων. Κυρίες και κύριοι, ο δάσκαλος αυτός, είναι ο Αντόνιο
Κρεσέντσι, είναι ο άνθρωπος που με μόχθο, υπομονή και επιμονή προσθέτει
μια ακόμη σελίδα στη λαμπρή ιστορία των Εβραίων της Θεσσαλονίκης. 155
ντοκουμέντα. 155 άνθρωποι. 155 Θεσσαλονικείς γεννημένοι από το 1912 έως
το 1928. Άλλοι έφυγαν, άλλοι απέδρασαν, άλλοι κρύφτηκαν, άλλοι
θανατώθηκαν. Αλλά ήταν εδώ ζωντανοί, άνθρωποι που δεν ήθελαν τίποτε
παραπάνω από τη μόρφωσή τους. Και επέλεξαν, παράλληλα με την
ελληνική, να μάθουν και την Ιταλική κουλτούρα, στο Ιταλικό σχολείο Umberto
Primo, που σήμερα είναι η έδρα του Ιταλικού Ινστιτούτου.

Τα πιστοποιητικά αυτά, τα πτυχία, οι μαθητικές εκθέσεις, οι έπαινοι δεν
ανήκουν μόνο σε αυτούς που ποτέ δεν τα έλαβαν. Ανήκουν σε όλους τους
κυνηγημένους ανθρώπους. Σε όλους τους κυνηγημένους από τη ναζιστική
λαίλαπα Εβραίους της Θεσσαλονίκης, της Ελλάδας, της Ευρώπης, μόνο και
μόνο επειδή γεννήθηκαν Εβραίοι. Συμβολίζουν την αθωότητα, τον πολιτισμό,
τη βαρβαρότητα, τη καταστροφή, τη Σοά, την επιβίωση, την πίστη, την ελπίδα,

τη ζωή. Γιατί ναι, είμαστε εδώ όλοι μαζί παρόντες, κάποιοι που επέζησαν της θηριωδίας, οι απόγονοι συγγενών και φίλων, αποφασισμένοι να μην επιτρέψουμε την επανάληψη μιας θηριωδίας, να μην επιτρέψουμε στους νοσταλγούς του σκοταδισμού να απειλήσουν τις αξίες της ανθρωπιάς, να μην αφήσουμε την απανθρωπιά να κυριαρχήσει για μια ακόμη φορά στην ανθρωπότητα παραβιάζοντας το πιο θεμελιώδες δικαίωμα από τη δημιουργία του ανθρώπου: το δικαίωμα της ίδιας της ζωής.

Αυτό ακριβώς το δικαίωμα υπερασπίστηκαν κάποιοι Ιταλοί αξιωματούχοι στη Θεσσαλονίκη για την διάσωση δεκάδων Εβραίων. Από το Μάρτιο του 1943, σ' ένα μικρό δωμάτιο, στο ισόγειο του Προξενείου της Ιταλίας στη Θεσσαλονίκη, ο Γκουέλφο Τζαμπόνι, ο Ρόζενμπεργκ, ο Εμίλιο Νέρι, ο πλοίαρχος Λουτσίλο Μέρτσι, στρατιωτικός σύνδεσμος της Ιταλίας στο Γερμανικό Αρχηγείο, ο Μάρκο Μόσερι και η Βαλερί Τόρρες επεξεργάζονται σχέδια φυγάδευσης των Εβραίων της Θεσσαλονίκης προς την Ιταλοκρατούμενη περιοχή. Ένα κατατρομαγμένο πλήθος Εβραίων εισρέουν στο μικρό γραφείο ζητώντας βοήθεια. Το αυτοκίνητο του Εμίλιο Νέρι πηγαινοέρχεται καθημερινά από τη Θεσσαλονίκη στο Πλατύ με κρυφούς ταξιδιώτες, οι οποίοι στη συνέχεια επιβιβάζονται στο ιταλικό στρατιωτικό τρένο ύστερα από έλεγχο των Γερμανικών Αρχών. Το Προξενείο εκδίδει πιστοποιητικά ιταλικής υπηκοότητας ακόμη και με τη δήλωση της πιο αμυδρής συγγένειας με ιταλικές οικογένειες. Οι Γερμανοί είχαν καταλάβει την επιχείρηση που εκτυλισσόταν μπροστά στα μάτια τους, αλλά δεν μπορούσαν να αμφισβητήσουν τη γνησιότητα των Ιταλικών εγγράφων. Έτσι ο πλοίαρχος Μέρτσι πηγαινοερχόταν στο στρατόπεδο Βαρώνου Χιρς για να παραλάβει τους δήθεν Ιταλούς υπηκόους και να τους φυγαδεύσει στη συνέχεια ... Εκατοντάδες Εβραίοι σώθηκαν!

Δείτε όμως γύρω σας, μόλις 69 χρόνια, αφότου η ανθρωπότητα αντίκρισε την πιο απεχθή βιομηχανία θανάτου, στο Άουσβιτς –Μπίργκενάου: Στην Ουγγαρία, Βουλευτής του ακροδεξιού κόμματος Jobbik ζητάει την ονομαστική καταγραφή των Εβραίων για την προάσπιση της ασφάλειας της χώρας του. Σήμερα το 2013! Αντιεβραϊκά συνθήματα, στα γήπεδα της Ευρώπης και νέος νεο-ναζιστικός χαιρετισμός, σύμβολο νίκης, πανηγυρισμών αλλά και μίσους είναι πλέον συχνά φαινόμενα στα Ευρωπαϊκά γήπεδα. Στην Τουλούζη δολοφονούνται αθώα εβραιόπουλα. Και εδώ στη χώρα μας, αρνητής του Ολοκαυτώματος, υποψήφιος δήμαρχος στην Αθήνα. Και την ώρα που η Θεσσαλονίκη γίνεται η Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα Νεολαίας, υβριστής του Ολοκαυτώματος και της μνήμης των 6.000.000 αδελφών μας, δηλώνει υποψήφιος Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, και η Πλατεία Ελευθερίας από τόπο μαρτυρίου χιλιάδων Εβραίων, επιχειρείται από διάφορους κύκλους να μετατραπεί σε χώρο πολλαπλών χρήσεων, και το μνημείο του Ολοκαυτώματος, μοναδικό σε τούτη την πόλη, να περιθωριοποιηθεί ακριβώς για να υποτιμήσει τις ευθύνες όλων εκείνων που με απάθεια απλά

παρατηρούσαν τη σύλληψη και το διωγμό των ανθρώπων της διπλανής πόρτας. Και σήμερα, το μήνυμα που εκπέμπεται από τούτη την πόλη, από τούτο το χώρο, πρέπει να είναι ξεκάθαρο: η λήθη του Ολοκαυτώματος, η παραποίηση της ιστορίας, δεν θα περάσει. Δεν μπορεί να περάσει. Δεν πρέπει να περάσει.

Μέσα από υποκουλτούρες του μίσους και της βίας καλλιεργούνται ο ρατσισμός, η μισαλλοδοξία, ο Αντισημιτισμός. Το εμπόδιο στην υποκουλτούρα αυτή μπαίνει από τον ίδιο τον πολιτισμό μας. Έναν πολιτισμό που υπηρέτησαν πιστά τα Ιταλικά μορφωτικά ιδρύματα στη Θεσσαλονίκη και αυτόν τον πολιτισμό καλούμαστε όλοι μαζί να προασπίσουμε απέναντι στην υποκουλτούρα της απάθειας και της αδιαφορίας, που όμως θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υπόστασή μας.

Σε αυτόν τον αγώνα για τη ζωή και την ανθρώπινη υπόσταση, προσέφεραν την πολύτιμη βοήθεια τους ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, ο Άγγελος Έβερτ, ο Μητροπολίτης Ζακύνθου Χρυσόστομος, ο Δήμαρχος Ζακύνθου Καρέρ, ανώνυμοι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης και απλοί πολίτες, «Δίκαιοι των Εθνών» και στη μνήμη του καθένα από αυτούς έχει φυτευτεί ένα δένδρο στην Ιερουσαλήμ, στο κράτος του Ισραήλ που γεννήθηκε από τις στάχτες των θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Διότι όπως γνωρίζετε, μία από τις βασικές αρχές του Εβραϊσμού είναι ότι: Όποιος σώζει μια ζωή σώζει τον κόσμο όλο.

Και εσείς κύριε Κρεσέντσι, με τα ντοκουμέντα αυτά δεν προσθέσατε απλά μια σελίδα αναμνήσεων της Εβραϊκής ζωής στη Θεσσαλονίκη, μας συγκινήσατε γιατί σήμερα νοιώθουμε τους δικούς μας ανθρώπους δίπλα μας.

Σας ευχαριστούμε θερμά.